

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Félévre 2 „
Negyedévre 1 „

A társulat minden rendű tagjai
a lapot tagdíjajukért kapják.

Ugy a lap szellemi részét illető cikkeik,
mint az előfizetési pénzek a „Közművelő-
dés“ szerkesztőségének Gyulafehérvára a
várhoz küldendőik.

Plató psychológiája.

A léleknek a testtel való egyesülése által keletkezik a ζῷον, az élő lény.

Ezen egyesülésnek a mikéntjét Plató „Timaios“-ban így beszéli el.¹⁾

Miután a léleknek halhatatlan részét maga a Demiurgos készítette el, az alsóbb rendű istenekre bízta a testnek s a lélek halandó részeinek alkotását.

Az alsóbb rendű istenek átvevők tehát a világalkotó kezéből a lélek halhatatlan részét és a mindenségből tüzet, földet, levegőt és vizet véve egy testet alkottak, a melybe a halhatatlan lélek mindkét körét bezárták s egyuttal a léleknek halandó részét és az ezzel szükségképpen együttjáró szenvedélyeket — πικρασσα — az örömet, fájdalmat félelmet és reményt, bátorságot és haragot is beillesztették. Hogy a mennyire csak lehetséges a halhatatlan lelket be ne piszkolják, elkülöníték a nyak által a halandó lelket a halhatatlan léleknek székhelyétől a fejtől, — s a halandó léleknek nemesebb részét, a melytől a nemesebb szenvedélyek pl. a bátorság, dicsvágy stb. származnak, a mellbe helyezék a nyak és rekeszizom közé, hogy ily módon a halhatatlan lélek „akropolis“-ához közelebb annál inkább hallhassa parancsait s vele egyesülve s az ő parancsára az alsóbb rendű, tehát nemtelen szenvedélyeket korlátozza és elnyomja.

A szív a fellegvára a halhatatlan lélek eme szövetséges társának, és pedig úgy külső, mint belső ellenségeivel szemben.

A halandó lélek második, tehát már nem oly nemes részét, a mely étel és itatra, a testi szükségletekre s a nemtelen szenvedélyekre vonatkozik, az istenek a rekeszizom és köldök közé ültették, hogy a „vadállat“, a melynek — ha halandó nemzedékről

beszélünk — szükségképpen kell tápláltatnia, minél távolabb legyen a halhatatlan lélektől s így annál kevésbé zavarhassa annak működését. S mivel a lélek ezen része már természeténél fogva képtelen észbeli működésekre s csakis rémképek által uralható, az istenek melléje helyezék a májat, hogy ez a májra vetett tükröképek segítségével a lélek ezen részét hol rémitse, hol meg ijesztgesse, majd meg megnyugtassa s ily módon kormányozza.

— Még „Timaios“ mythosában a lélek háromsága egyszerűen, dogmatikus módon van elének állítva, a „Köz társaság“-ban Plató ezt már dialektikus uton bizonyítja be²⁾. Miután Plató a „Köz társaság“ negyedik könyvében kifejtette, hogy az államnak erénye annak három rendje között levő helyes viszonyában és harmonikus összműködésében áll. áttér az egyes emberben levő erény lényegének kérdésére s ez őt az emberi lélek természetének vizsgálására vezet. Mert mindenek előtt azon kérdés merül fel, hogy az egyes emberben — mint az államban kicsiben — van e három különböző rend, s van-e telát a lélekben három egymástól realiter különböző elem, mint az államban, mely a léleknek nagyban való képe. Plató tehát azt kutatja, hogy a különböző lelki működések — s ilyenek az értelem, bátorság és vágy működései — vajjon egy és ugyanazon lelki erőnek csak különböző működési formái-e, vagy pedig talán három egymástól realiter különböző lélek-részre vezethetők vissza.

Ezen vizsgálódásnak alapjául és kiindulási pontjául ezen tétel szolgál: egy és ugyanaz ugyanegy vonatkozásban és ugyanegy időben egymással ellenkezőt sem nem tehet, sem nem szenvedhet.

A tapasztalat azonban azt bizonyítja, hogy a lélekben ugyanegy időben fordulnak elő ellentétes mozgások: igenlés és tagadás, hozzáadás és elvétel — vagy midőn pl. a lélek egy vágy kielégítésére

1) Tim. 41 A. 69 C.

2) Rep. IV. 435. C — 441 B.

indittatik de ugyanazon időben attól vissza is tartatik. Ebből tehát az következik, hogy a lélekben két különböző elem van, a melyek egyike a vágyra sarkal, a másik meg attól eltilt; s mivel ezen utóbbi az értelemről — *ex λογισμῷ* — az előbbi meg a szenvedélyes vágyakodásból — *διὰ πεισματικῶν καὶ νοσημάτων* — származik, az egyiket méltán nevezhetjük az értelmes-, másikat meg az értelmetlen és vágyakodó lélek-elemnek.

A tapasztalat még azt is igazolja, hogy a bátorság gyakran ellentétben áll a vágyakkal s hogy az természeténél fogva, a míg rossz nevelés által elferdítve nincs, az értelemnek szövetséges társa a vágyak leküzdésére: tehát különböznie kell a vágyakra való hajlamtól. De különbözik egyuttal az értelemtől; mert pl. a gyermekben már van harag, mielőtt esze volna s az állatban is van bátorság, holott esze nincs. S aztán a bátorság akárhányszor nélkülözi az értelmi megfontolást, tehát nem lehet egy az értelemmel. Ezen okokkal igazolja Plátó, hogy az emberi lélekben három különböző elem van, megfelelően az állam rendjének, úgy hogy az állambeli uralkodó-rendnek az értelem *λογιστικόν, νόος* — a harezosok rendjének a bátorság *θουραξία* — a munkások rendjének pedig a vágy *ἐπιθυμητικόν* — felel meg.

A házasság érvényesítése.³)¹⁾

(Revalidatio, convalidatio, restauratio matrimonii.)

36. §. a) Felmentvény segélyével.

Ha a felek valamely bontó akadály mellett lépnek házasságra, szövetségük semmis és érvénytelen. Ez állapot mindaddig tart, míg az akadály vagy önmagától elenyészik vagy felmentvény segélyével a házasságot nem érvényesítjük.

Minden esetben, mikor valamely házasságnak érvényesítéséről van szó, a lelkésznek a legnagyobb óvatossággal kell eljárni. Ha a házasság érvénytelensége nem teljesen bizonyos, az ügy a püspökhöz felterjesztendő s mindenben az onnét nyert utasítás szerint kell eljárni. Ily esetekben a felterjesztés p. o. következő forma szerint eszközölhető:

Illustrissime ac Rev. Domine!

Carolus Müller, et Maria Feyd, parochiani mei, praemissis de more publicationibus nulloque detecto impedimento, matrimonium duos ante menses contraxerunt ac cohabitant. Verum, si fides adhibenda sit rumor, a paucis diebus sensim intra vulgus sparso, dicti Carolus et Maria essent frater et soror, utpote ab eodem patre, ille ex copula matrimoniali, illa

^{*)} Matatvány Dr. Lukács A. „Házassági felmentvények a római k. kath. egyházban“ ez s a napokban megjelent nagybecsű művéből. Tüzetes ismertetését későbbre hagyjuk, de már most is ajánlhatjuk kiválóan a lelkészkező papság szives pártolásáért.
Fel. szerk.

1) Okuliky: De revalidatione et restitutione matrimonii. Vratislav. 1855.

ex copula fornicaria genita. Factis debitae investigationibus, sequentia tantum detexi:

Partes ad hunc usque diem in bona fide versari videntur

Quare humillime recurro ad Amplitudinem Vestram, ut illa me edocere dignetur quid hac in causa sit agendum.¹⁾

Ha a lelkész biztos meggyőződést szerzett arról, hogy a fennálló akadály miatt a felek házassága érvénytelen, mindenek előtt tudnia kell, hogy nyerhető-e az akadály alól dispensatio s hogy a felek bona fide vannak-e:²⁾

a) Ha az akadály nyilvános és oly természetű, hogy alóla felmentvény nem nyerhető, a toro et habitatione rögtön szét kell választani s az ügy a püspökhöz felterjesztendő. Egészen más, ha az akadály titkos s a felek előtt is ismeretlen. Ilyenkor nem kell előttük házasságuk érvénytelenségét felfedezni, hanem meg kell őket jóhiszeműségükben hagyni, mert másképp az anyagi bűn alakivá válnék.³⁾

b) oly esetekben, mikor a fenforgó akadály alól felmentvény nyerhető, a lelkésznek szintén a legnagyobb óvatossággal kell eljárni. Ha az akadály nyilvános, köztudomású, a feleket a további utasítás érkeztéig, szintén el kell választani ügy- és asztaltól, de a legnagyobb nehézség akkor szokott előfordulni, mikor az akadály csak a felek vagy csak azok egyike előtt ismeretes. Ily esetben már nem szabad a teljes elválasztást követelni, mivel ez botrányra, feltűnésre adna alkalmat.⁴⁾ Elég azért, ha csak quoad torum különölnek, vagy ha az akadály csak az egyik fél előtt ismeretes, az a debitum conjugale-t sem nem teljesítheti, sem nem követelheti.⁵⁾

A kérelemben le kell írni:

1. A felek nevét, korát, állását, lakását; 2. Az akadályt. Ha több akadály van s valamelyik alól már nyertek felmentvényt, azt is fel kell említeni.

3. A házasság megkötésének helyét s idejét s hogy azt consumálták-e, vagy nem tették-e azt azon szándékkal, hogy könnyebben felmentést nyerhessenek;⁶⁾

4. Ki voltak-e a felek szabályszerűen hirdetve, mert, ha rosszakaratulag ezt elmulasztották, nehezebben adatik meg a felmentvény. A tridenti zsinat ugyanis Sess. XXIV. de ref. matr. cap. V. erre vonatkozólag következőleg határozott: „Si quis intra gradus prohibitos scienter matrimonium contrahere praesumpserit, separetur, et spe dispensationis consequendae careat; idque in eo multo magis locum habeat, qui non tantum

1) Joder, 125. l.

2) Gaspari II. 289: „Nota bonam fidem in hac materia esse subjectivam certitudinem validitatis matrimonii: malam fidem esse scientiam vel ducium rationabile nullitatis. Proinde pars est in mala fide si scit nullitatem matrimonii aut de ea serio dubitat: in bona, si persuasum habet matrimonium esse validum, etsi error aut ignorantia alias fuerit culpabilis, aut peccatum in inveniundo matrimonio commissum.“ cf. Joder 124. l.

3) „Hinc casus accidit. Titius rem habuit cum matre vidua, inscio quidem Titio sed non matre, quae filiam peperit. Haec nutrita et educata fuit extra maternam domum; et cum ad 17. suae aetatis annum pervenisset, ducta est in uxorem ab ipso Titio, ejus simul patre et fratre. Mater, conscientiae stimulis agitata, omnia confessario pandit; hic consuluit Ordinarium, qui non immerito reposuit conjuges relinquendos esse in bona fide.“ Gaspari I. c.

4) Bened. XVI. Inst. 87. nr. 24.

5) Instr. Eyst. tit. 12. c.

6) V. ö. Instr. S. C. de Prop. Fide 9. Maii 1877. sub nr. 6. Lásd ezt a mű végén lévő függelékben V. szám alatt.

matrimonium contrahere, sed etiam consummare ausus fuerit. Quod si ignoranter id fecerit, siquidem solemnitates requisitas in contrahendo matrimonio neglexerit, eisdem subijciatur poenis; non enim dignus est qui ecclesiae benignitatem facile experiatur, ejus salubria praecipua temere contempsit. Si vero solemnitatibus adhibitis impedimentum aliquod postea subesse cognoscatur, ejus ille probabilem ignorantiam habuit, tunc facilius cum eo et gratis dispensari poterit.“

5. Határozottan ki kell továbbá a kérelemben tenni, hogy a felek bona fide keltek-e össze vagy nem, mivel másképp a felmentés érvénytelen.¹⁾ Tudnia kell ezt a felmentés végre hajtójának is, hogy e szerint a poenitentiat kiszabhassa.

6. Elő kell számlálni az okokat is, melyek a házasság érvényesítését sürgetik. Ilyenek lehetnek: a) revalidatio matrimonii bona fide initi; b) legitimatio prolium; c) evitatio scandalorum quae ex divortio nascerentur, etc.²⁾

7. Fell kell végre említeni a felek vagyoni állapotát, valamint azt is, hogy külön válna élnek-e vagy nem?

A kérelmet p. o. a következő alakban készíthetjük el: Most minták a kérelemre következők.

Janku halála.

Bozóttal átnőtt fűzfónásu kert
Utczara dűlten áll pörház előtt;
Kert ajtajánál udvarból kivert
Öreg koldus néz: hol lát részvevőt? . . .
Koldus, s öreg! mi több . . . téboly-beteg
Szeme előtt egy régi kép lebeg:

Havasalföldi had vezére, tán
Királya ő; — de népe és hada
Rabolni járt, nem a vezér után . . .
Ezért s így lett a győzelem oda!
Nyomor . . . s keserv a földre döntik őt,
Az éhtől és hidegtől reszketőt.

Ebektől tépett rongyai fedik
Hóval borított földön tagjait;
Fölötte téli szél sivalkodik,
Tépdesve szét a kert töviskeit.
Egy pórt feléje hajt a fergeteg,
S az szánya szól: — ki vagy szegény beteg?

1) Joder p. 127. nr. 5.; Caillaud p. 105. ar. 135.; Carrière ar. 1135.

2) Instr. S. C. de prop. Fide. 9. Maii 1877. nr. 10: „Revalidatio matrimonii, quod bona fide et publice, servata Tridentini forma, contractum est: quia ejus dissolutio vix fieri potest sine publico scandalo, et gravi damno, praesertim faemirae, c.7. de consanguin.“
Card. Soglia, p. 411: „Si matrimonium, jam contractum, ob impedimentum latens nullum sit, causa pro obtinenda dispensatione esse potest ignorantia, bona fides, aut metus ne detrimentum aliquod, aut scandalum excusetur.“

És nézi . . . látja Jankut, a vezért . . .

Meghül szívében minden szájalom.

— Gebedj meg itten álnokságodért!

Ne fődjön el a békés sirhalom!

Mi hasznod im! hogy egykor fékezéd

A vérboszúra keltek lángdühét?!

Rival reá, szitok közt hagyja ott . . .

S a koldus dűdol . . . nem hallgatva rá:

— Szép Dácia fogadj el, itt vagyok!

Oly rég keres . . . oly rég a dák király.

Szokottan e tébolydalára kezd,

Hisz régen és naponta fújja ezt.

Jól ismerik már Brád subanezai,

Ingerkedőn egy-egy hozzá szalad

„Drum bun bun“-nal kezdik boszantani,

S rá a koldus szemében köny fakad.

Közelgni érzi a halál kezét

Ketté töri hát fűzszip eszközét.

Közelben egy székely szekér halad;

Sátoról védve rajta gyermek ül,

Mig atyja lent gázolja a havat . . .

Azon, ki ott a hóban elterül,

Megesik a kis szív s így esdekel:

— Atyám! ki az? . . . vegyük szekérre fel!

A koldus összerendezzen, — s van miért! . . .

Ha vérrokonról úgy leszidva volt:

Ez mint fizet a ronda tettekért?

Oh! Janku népe annyit ölt . . . rabolt

S a sebhelyet e vándor homlokán

Ki kardja hagyta ott? . . . Övé talán?!

Ez hántja e? . . . mert szive elszorul:

A lét s a nem-létnek batárin áll . . .

Talán a túlvilág batárirul

Bocsátja vissza percze a halál.

És ápolóként kit lát most, a mint

Ilyen panasz-szavakra föltekint:

— E sorsra juttat, Janku! . . . nemzeted,

Mely ugy rajongott érted egykoron?

A harezi bért népedtől így veszed?

Vagy nincs e nép már? nincs testvér, rokon?!

Oh mily rideg lehetsz ember kebel,

A szájalom ha ennyire hagy el!

E részvevő szavakra elvonult

A nagy homály lelkéről Jankunak;

Tisztán előtte áll jelen s a mult

Borzalmivai a sors csapásinak.

Kihúlni kezdő ajkin búcsuzó

Lelekéből így fakad a búcsuszó:

- Mint pártütőt sujtott így végzetem.

É szót 'haza' csak most, most értem én . . .

Értsd meg, becsüld meg eszót nemzetem

Vagy sorsharag sujtson e hon terén!

Végrendeletként így hörögte el

Búcsu-szavát a megszakadt kebel.

A székely utján már tovább mehet,

Mert részvevője Jan kunak akadt:

Koldus tetem csak nem heverhetett

Ott, hol járó-kelő nép elhaladt.

Gödröt kerestek, készlet . . . ott közel,

Melyet nem is emberkéz ása fel.

Mi ez? kemény a föld? . . . gödröt tehát

A dákkirálynak ásni nem lehet?!

Lehetne: — de koldusra ki? s mit ád?

. . . Hideg kéz ádegy-egy darab követ . . .

Így lett sírhalma a tetemnek ott,

Hol egy-egy elmenő követ dobott.

Élelmesség.

Olesó János honfitársunk mindenféleképpen kereskedik. Nincsen oly kereskedelmi cikkk, mely nála kapható ne volna kiesinyben. S esodálatos, a csigaként hátán hordja összes hőlmiját, egész boltját, minden vagyonát. Világért sem mondhatom, hogy esaló volna, csak élelmes. Ezen élelmessége azonban néha oly közeli rokonságban áll a csalással, hogy még a legnevesebb jogász-kapacitásnak is ugyancsak fejtevést szerezne annak definiálása, hogy az Olesó Jánosnak imputatát eselekedet tulajdonképpen minék is minősíthető s vajjon van-e arra paragrafus vagy nines stb.

Ha például egy régi képet vásárolt három hatosért, annak nevet is szerzett. Ha a képre pingált asszonyosságok jó kövérek voltak, megesküdött reá, hogy a festmény a Rubens műve. — ha meg a sárgás szín volt azon praedominans, akkor Tizian volt annak a mestere. S jó pénzen meg is vették.

Egyszer Olesó Jánosnak öt porcellánból készült kis női szobra volt, melyeket azonnal az öt érzéknek keresztelt el. Az egyik tükörbe nézett, ez volt a látás; a második egy almába harapott, ez lett az ízlés; harmadik egy virágot szagolt, ez eo ipso a szaglás; a negyedik egy kis babát szorongatott karjai között, s tapintás s az ötödik pedig, mert ceterát tartott kezében hallás nevet kapott.

Olesó János épen vásáros idő léven, a vendéglőkben kereste vevőit. Legalább jó meleg szobában árul, nem kell a bódé helyéért fizetni, nem kell a kuntschaftokat kiabálással összecsesdíteni s aztán a bor és sör mellett a vásárlási kedv is élenkebb. Tudta ezt János régi praxisból.

Belép az egyik vendéglőbe.

„Nem paranesolnak kérem uraságok fájne zsebkendő, alsó ing, Jäger ing, fuszéklí, hozentragli, finom bieska, bügyelláris, dohánytárca, kräuter Seife, a legelső qualitét. Gott sol mich strafen, ha nem a legjobb; tessék megpróbálni“ s már nyomja az egyik kezébe a zöldes papírba burkolt szappant.

„Nem kell szappan, János.“

„Van szivarspicetz, fogkefe, fűsü, manzsettenknöpf.“

„Nem kell. Hát még mid van?“

„Van kérem was fájnes. Van schöne öt aszony figur osz Porzellán. Die fünf Sinne, az öt. . . bizony Isten nem tudom magyarul wie hájszt Sinne. Tessék kérem megnézni“ s az öt porcelán alakot tovább magyarázza.

„Mi az ára?“

„Urságodnak adok olesón. Mindaz öt figur tíz forint. Utolsó ár. Tessék megnézni, was fájnes. Nekem is többbe került.“

„No János, adok értök két pengőt.“

„Was, fünf alle fünf? Ureságod csinálja spászt. No tudja mi, adok kilenez pengőért. Kell?“

„Nekem csak az egyik kénc. A kiesi leánykámnak akarok bubát venni.“

Hát ezért az egyért mit adjak?“

Éppen a látást ábrázoló alak volt.

„Egyet nem adok el. Die fünf Sinne, az kérem együtt, pászol. Tudja mit Ureságod, csináljunk gseftet ketten. Adok mindaz ötöt nyolez pengőért. Van a herzig leánykájának öt fájn buba, több nem is kell aztán, míg férjbez nem megy. Akkor soll unser Herrgott neki adni öt ilyen szép buba, — no tessék . . . nyolez pengő.“

„Nem kell János. Ezért az egyért adok öt piezulát.“

„Nekem kerülte két forintnál többbe, so wahr ich leb! Tudja mi, az egész soll sein hét pengő. Kell? — Nem? — Jó napot!“ s azzal pakkol s megy tovább a más asztalhoz, hol ismétlődik a vázalt jelenet.

Ugy egy jó félóra mulva János ismét visszakerült az első asztalhoz.

„No, hat forintért paranesol? Tessék!“

„Tudod mi János, azért az egyért adok hét piezulát. Kell e?“

„Nem lehet. A fünf Sinne együtt pászol. Ha eladom egyet, a más négy ist nichts werth. Nem kapom a más négyért még a fele árát sem. No tudja mi, adok öt forintba? Bepakkoljak?“

„Azért az egyért adok nyolez piezulát. Itt a pénz.“ János megvakarja a fejét.

„No kilenez piezuláért adok. Bizony Isten, két forintnál többet kóstálta nekem in Lemberg . . .“

„Itt a pénz.“

János átveszi a kilenez hatost s keserves arcezal megy tovább. Alig ér a szabadba, vigan mondogatja magában: „hét piezula reiner Profit.“

Bemegy a másik szállóba. Itt is épen ugy ajánlgatja portékáit, mint azt az imént tette. Előkeríti végre a négy porcellán alakot is.

„Tessenek kérem megnézni ez a négy figur. Ez az asszony, a melyik szolgálja a virágot, az a tavasz, — ez az asszonyág

a melyik tartja a kicsi gyereket a karjába ez a nyár, ez itt harapja az almába, ez ősz, s ez itt a citerrel csinálja a muzsikát, ez kérem a tél, mert akkor táncolnak az emberek. Ez a négy Jahreszeit, idő. Adok oleón. Mind a négy csupán tíz forint.”

„Hát mit csináljak mind a négygyel? Kérdi egy jó-módu vendég.

„Teszi kérem alássan kasztenre, vagy íróasztalra. Nagyon szép ottan. No mit tetszik adni?”

„Egyet megveszek, ezt itt ni” — s az ősz maga elé rakta.

„Mi ennek az egynek az ára?”

„Nem adhatok egyet. Ez a négy együtt pászol. A tavasz, nyár, ősz és tél. Ha eladok az ősz, mit csináljak a más hárommal? Nem ér akkor gar nichts. No adok mind a négy nyolez forintért. Legutolsó ár. Kell?”

„Adok én ezért az almaharapó alakért egy pengőt. Kell e?”

„Nem lehet. Tessék mind a négy. Csak nyolez forint.”

Addig alkudoztak, míg valahogy 1 ftr 50 kron elkelt az ősz is. János ravaszul mosolygott s így szólott magában: „Ennél az ősznél reiner Profit 1 ftr 30 kr. Salamon hilf.”

S ment tovább, míg egy elegáns kávéházat ért. Alázat- teljesen köszöntött s tekintgetett jobbra balra, míg tisztába jött a publikummal. Itt nem vesznek ruhaneműt, — itt már csak a porzellán-figurákkal lehet vásárt csinálni. A zsákot a szegletbe rakta s a három alakkal kezében egy nagyobb társasághoz közeledett.

„Alázzszolgája méltóságos Uraságok, parancsoljanak meg-nézni azt az extrafine három figur osz chinesisichen Porzellan. Glaube, Liebe, Hoffnung. Ez itt kérem, a melyik szagolja a virág, ez itt a Glaube, a hit, — ez itt a citerrel, ez a Hoffnung, a remény, — s ez a haruadik a kicsi gyerekekkel, a Liebe, szeretet. Nagyon oleón adok. Minda három adok tíz forintért.”

„Szép munka — jegyzé meg az egyik mágnásforma ur. — S nagyon találoan van a három erény ábrázolva. Virág, citera, kis gyerek, — hit, remény és szeretet. Ez klasszikus!”

„Ja, ja, klassisch. Finum munka, feinsten Porzellan. Tesszik megvenni?”

„A szeretetet megveszem. Mi az ára?”

„De méltóságos Uraság, mit csinállok, ha nincs szeretet. A három együtt pászol. Nem adhatok külön száz forintért sem.”

„A szeretetet megveszem: a más kettő nem kell.”

Hosszas esküdözések és jajgatások után a szeretetért két forintot rakott János zsebre. Kurta bajusza alul jóiüzen mormogta: „Reiner Profit von der Liebe 1 ftr és 80 kr.”

S ment tovább. Még a két utolsó szobron kellett va-lahogy tudni.

És sikerült is, plane fényesen.

„Lesz a két utolsó figur nap és éj” — mondogatta János, miközben egy borgözzel és pipafüsttel telt koresmába lépett.

Addig beszélt s udvarolt a berugott uraságoknak, míg azok egyike a napot 1 ftr 50 krért zsebre rakta.

„Reiner Profit 1 ftr és 30 kr, s a mellett néhány pohár finum bor.”

Még az éj szobra volt csak hátra. Ez az utolsó szobor a kezében citerát tartó nőt ábrázolta.

„Csinálunk ebből antik szobor s eladok iskolának,” határozta el János. És úgy is lett. A porzellán szobrocska hat hétig nyirkos földre lön eltemetve s mikor a földből napfényre került, már görög műemrek gyanánt szerepelt. S az x . . . i főgymnasium egyik régész-professzora csakugyan megvette hallatlan oleón árban a főgymnasium museum részére. A professzor úr szerint az „Apollo Musagétést” ábrázoló ritka szobrocskát, mely körülbelül a Kr. e. 3 v. 4 évszázban készült valószínűleg Rhodus szigetén s melyről az „Archeologiai Értesítő” ben egy tanulmányt szándékozik írni, a főgymnasium úgy szólva ingyen kapta 25 ftrton.

János pedig ily irányban folytatja nemes üzletét.

Már most család e ez vagy élelmesség? Én elhatározni nem tudom.

Z. A.

— A szt. földi róm. kath. tanítók önképző körének folyó évi November hó 26-án Deményházán tartott gyűlésének jegyzőkönyvi kivonata.

Jelen voltak az önképzőkör rendes tagjai kettő kivételével s ezeken kívül a tanügy iránt melegen érdeklődő és önképző körünknek lelkes barátai: Főtisztelendő Gegő György deményházi, Szántó István hodosi plebános urak; Tekintetes Kovács Albert deményházi postamester úr, Bence János deményházi bírtokos mint pártoló tagok, görgény szt. imrei kántor-tanító Hadnagy István, ki rendes tagnak iratkozott be és Laczko Dávid hodosi nyugalmazott kántor-tanító tisztelbeli tag.

Isteni tisztelet után kezdetét vette helybeli kántor-tanító László Dénes minta tanítása: a bővített mondat ismertetéséről 3 ik osztályos növendékeivel. Ezt követte Főtisztelendő Gegő György helybeli plebános szeretett elnökünknek, mint a tanügy és a tanítók igazi barátjának, a ker. nevelés fontosságát s annak az egyház és államra egyformán áldásos következményeit elragadóan esetelő következő elnöki megnyitója:

„Igen tisztelt tanítói kör! Korunkban a civilisatio ösvényén folytonosan előre törekvő nemzetek jelszava: a nevelés, az emberi nem boldogítása. Itt a gondolkodó ész minden rugói mozgásba hoztatnak és méltán, mert a nevelés üdvös kezelésétől függ az ember és emberiség, a család és és haza, az egyház és állam, a jelen és örök élet üdve.

Vajha korunk tanügyi bizottságai ne tévesztenék szem elől az emberiség magasatos rendeltetését, s minden intézkedések a ker. nevelés áldást hintő világánál összpontosulnának, tudva, mily hatalmas, következményeiben boldogító a ker. nevelés szikláján fölemelkedő vallás az államokra nézve is.

Mert az emberi társaság, mint morális test, csak úgy állhat az idők zajló folyamában, csak úgy örvendhet egészséges állapotnak, csak úgy biztosíthat magának tartós állan-

dólságot: ha a ker. neveléssel párosult vallásos szellem lengi át minden réteget.

Ezen pedagógiai szellem 19 század folytán minden véres ostromokon diadalmoskodott, minden világi tévelygésen és érzelme csapongáson kifogott, mely szellemnek köszönheti Európa kulturáját, erejét, mely az emberiség közművelődésére ez időig a legkitünőbbben hatott.

Igen tisztelt tanítói kör! Önképzőköri gyűléseket Deményházára szíveskedtek a mai napon összehívni. Tiszta, nemes lelkek, kik a jeles erkölcsnek s tudománynak kezdik meg útját, legyenek üdvözölve általam és e nemes hitközségtől! Egyetemes egység szülte erős szándékkal tegyenek meg mindent, hogy a „Szt. földön“ is a tanügy és vallásos műveltség gazdagon felviruljon, hogy kötelmeik nehéz igáját rendületlenül hordozva, szelid ibolyákat, díszes rózsákat lánának virtuáni, a vadság bojtortjainai és esalánai helyett.

A történetben olykor ha csak egy századot is végig lapozunk oly változásokat és haladást tapasztalunk, a milyenbe a század elején elhalt egyén aligha találná belé magát. Ugyan turesán érezhetné magát ősapánk, ha sirjából felkelne s látná jelen századunk haladását Talán megvakítaná a tulságos világság, a melyet mostani világitó eszközeink kifejtének; vagy ördögösöknek tartana, a midőn a gyufával szivarra gyujtunk.

Azért ha a tavasz virágokat nem hajt, veteményt nem esiráztat, a nyár szükkölködni fog szépségében, az ősz pedig gyümölcsökben.

Igy van ez az emberi léttel is: a csecsemő holnap gyermek, majd meg ifju, aztán felnőtt és elhagyott ember lesz. Szükséges tehát, hogy már a gyermek korban a gyenge tehetségek magvait kifejtsek, a salaktól megtisztítsák, felhasználjanak minden alkalmat, mi a szív, lélek, érzelmek nemesítésére szolgálhatnak, tudva, hogy művelt fő és jó szív a legdrágább nemzeti kincsek, tőlük függ a népek léte, neve, hatalma, boldogsága.

Valóban nagy kincs, az égnek legszebb ajándéka a gyermek, de hasonló az aranyhoz, melyet meg kell munkálni s csiszolni, hogy belső értéke használható legyen.

A kincs, a természet a teremtmények koronájának ada, mint az érzet, melyet a föld mélye rejt, csak fáradtsággal hozhatjuk napfényre: azért a gyenge esemetét, a nemzet legszentebb zálogát, hogy ne csupán emberré, Plató szerint „két lábú állattá nőjjon“, melyet a világ dere leforraz, szükséges, hogy a vallás és közhasznú ismeretek tejjével tálljuk, hogy így megerősödjön, legyen áldásos, jótékony, mint a vizek mellett tenyésző terebélyes élő fa, mely a tavasz be köszöntésével jó illatú virággal kedveskedik, nyárban árnyékkal enyhítő s őszzsel édes gyümölcsével gazdagít.

Ismételtem, hogy csakis a ker. szellemben élő nevelési tanrendszer bizonyult azon panaceának lenni, melyből a társadalom szorgalmas és megelégedett, az egyház vallásos és erényes honpolgárok nyer. Újból üdvözölve a megjelent tanítói kört, munkálkodásukra Isten áldását kérve a gyűlést megnyitottnak nyilvánítom.

Elnök úr felhívására a kijelölt bírálóbizottsági tagok s más kartársak a minta tanításra vonatkozólag észrevételeiket megtévén, azt általában sikerülnek nyilvánították.

Felolvasást tartott Borsos Mihály „Az iskolai rend és tisztaságról“ általánosan, mely köztetszéssel találkozván, elnök

úr indítványára a gyűlés azt megőrzés végett a jegyzőkönyvbe iktattatni határozta.

Szabó Antal teljes átérezzéssel s a nála szokásos szónoki hévvel, melyet jó organuma is nagyban emelt, szavaltta el Gyulai Pál „Pokainé“ című nehéz, de a fáradtságot megérdemlő kitünő szavallási darabját, mely egy pár megjegyzés után dicséretesen sikerültnek nyilváníttatott.

Imre: Ferencz alelnök egész váratlanul, egy rövid de igen jól átgondolt — a vallásos nevelés és a kartársak együtt érzésének hasznos voltát jellemző felolvasásával lepte meg gyűléstünket, mely köztetszéssel fogadtatván megéljeneztetett.

Jövő — Jobbágytelkén folyó évi december hó 29-én tartandó — gyűlésre vállalkoztak: Petres József jobbágytelki tanító mintatanításra, Dobai Ferencz hodosi kántó felolvasásra és Keresztes Sándor jobbágyfalvi kántó szavallatra.

Egészséges, jóra való indítványokban sem szükkölködött fiatal bimbókorát élő önképzőkörünk. Így Petres József kartárs indítványozta, hogy Ftdó elnök úr kéressék fel: szíveskednék oly szívhez szólóan: elmondott megnyitó beszédjét a lapban közlés és a jegyzőkönyvben megőrzés végett jegyző rendelkezésére bocsátani. — Keresztes Sándor meg azon indítványának ad kifejezést, hogy a mintatanításoknak az egyes gyűléseken feldolgozandó tananyaga már eleve a jegyzőkönyvbe felvettessék s a meghívóban is minden alkalommal tájékoztatásul a bírálóknak kitéssék. — Továbbá Petres József karének vezető működési körének meghatározatát kéri. Többek hozzászólása után egészen tetszésére bizatik a darabok megválasztása, csak arra kéretik fel, hogy az egyes darabokat négy hangra leközölve mindenkinek — általa is mert hangterjedelméhez mérten — betanulás végett küldje meg. — Végül pártolótágjai lettek önképzőkörünknek fenn irtakon kívül — Ftdó Kalapács Imre ehedi plebános úr és tks. ifj. Kovács Imre k. remetei birtokos és községyi bíró úr. Ezt a gyűlés örvendetes tudomásul vette s a tanügy és önképzőkörünk iránt való meleg érdeklődésükért hálás köszönetet szavazott.

Elnök úr a jelenvoltakat ujabban is üdvözölve s az ég szent áldását kívánva további működésünkre, mindnyájunk leikes éljenése mellett a gyűlést bezária.

Borsos Mihály, jegyző.

— **Oltáregyleti gyűlés** A legméltóságosabb Oltáriszentség imadására és a szegény templomok felsegítésére alakult „kédi vásárhelyi oltáregylet“ jelen év december 13-án délután a kantai Gynmasium rajztermében tartotta rendes évi közgyűlését, melynek lefolyásáról legyen szabad röviden megemlékezni. A gyűlésen a helybeli és vidéki tagok szép számban jelentek meg. Az egylet nagynevű elnöke Bárá Szentkereszty Stephanie ő méltósága általános sajnálatunkra gyöngékedése miatt nem jelenhetvén meg, az ő megbízásából Bálint László ker. főesperes oltáregyleti igazgató úr vezette a gyűlést szokott tapintatosságával és ügybuzgóságával. Legelőször is elnök ő főesperes és igazgató tartja meg nagy gonddal összeállított bevezető beszédjét, azután felolvassa elnök bárón ő méltóságának mély vallásosságról tanuskodó elnöki megnyitó beszédjét, melyben a főnkelt szellemű bárón lelkükre köti az egyleti tagoknak,

hogy midőn az egylet céljaira meghozták áldozataikat, ne feledkezzenek meg az egylet másik főcéljáról sem t. i. az Oltárszentség imádásáról, hanem e nagy Szentség iránti szeretetet ápolják szívökben, hogy méltók lehessenek annak áldásaira. A gyűlés mindkét beszédet a legnagyobb figyelem és tisztelettel hallgatta és úgy az elnök bárónő, mint az igazgató iránti hálájának lelkes éljenzésben adott kifejezést, László József egyleti főjegyző indítványára a gyűlés legmélyebb részvétét fejezte ki azon súlyos csapás felett, mely elnök bárónőt közelebb kedves testvérének elhunytával érte és elhárította, hogy az elnök bárónő és az igazgató úr beszédjei teljertalmulag jegyzőkönyvbe iktattassanak.

A gyűlés tárgysorozatának egyik kiváló pontját képezte László József egyleti főjegyzőnek titkári jelentése; ezen nagy szorgalommal kidolgozott, vallásos érzelmtől áthatott, költői hasonlatokban gazdag titkári jelentés az egylet egy évi munkásságának hű képét tárta a gyűlés elé, melyből örömmel győződöttünk meg, hogy az egylet a jelen évben megtartott tárlat alkalmával 28 templomnak 1629 frt értékű 165 darab egyházi tárgyat osztott ki. A gyűlés a titkári jelentés lelkes éljenzéssel vette tudomásul és László Józsefnek önzetlen munkásságáért jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott.

Felolvastatott Püspök Urunk ö Nagyméltóságának az 1889 évi számadásokra 4270—1890 szám alatt adott kegyelmes felmentvénye, melyet a gyűlés tiszteletteljesen vett tudomásul és erre Kovács Elek alesperes plebános, mint a számvizsgáló bizottság elnöke az 1890 évi számadásokra nézve megtette a számvizsgáló bizottság jelentését és mi megelégedéssel vettük tudomásul, hogy az egyletnek alapvagyona jelenleg 6826 frt 37 krt tesz, mely a kézdi-vásárhelyi takarékpénztárban van elhelyezve. Tagsági díjakból a jelen évben bejött 313 fr. 77 kr. A gyűlés Bálint László főesperes urnak, ki bokros teendői mellett is lelkiismeretes pontossággal kezeli az egylet pénztárát, nem különben a számvizsgáló bizottságnak elismerését és háláját nyilvánítja. A múlt évben tartott közgyűlésben kiküldött bizottság véleménye alapján határozatba ment az is, hogy az egylet alaptökéjét ezután is a kézdi-vásárhelyi takarékpénztárban fogja tartani; magánosoknak azonban kellő biztosíték mellett azaz első helyen betáblázott birtokra 500 frt és nagyobb összegekben ad ki kölcsönképen.

Alelnök id. Dávid Istvánné, ki az egylet megalakulásától kezdve az évek hosszú során nemes buzgalommal és odaadással szolgálta az egylet ügyeit, családi körülményei miatt az alelnökségről lemondott; a közgyűlés méltányolván a lemondás indokait, azt tudomásul vette és idősb Dávid Istvánnét az egylet körül szerzett érdemei elismerésül tiszteletbeli alelnöknek megválasztotta, míg a tényleges alelnöki tisztet Welhreiter Györgyné uras-zonyra ruházta.

Több kisebb ügy elintézése után elnökölő főesperes-igazgató a jegyzőkönyv hitelesítésére Kiss Gyula kantai házfőnök és Borea Miklós kir. törvényszéki főjegyző urakat kérte fel. Mire a közgyűlés véget ért és rövid választmányi gyűlést tartatott.

Isten áldása legyen e szép egyleten, annak fáradságtalan elnökén és tisztviselőin!

Nyiralyi.

A NAPI ESEMÉNYEK KÖREBŐL.

— **Irodalmi társulatunknak** f. hó 13 án tartott első felolvasási gyűlése — reporteri stílussal élve — fényesen sikerült. Diszes és nagyszámú közönség hallgatta végig Forster J., Fehér G. és Zlamál A. hol komoly, hol megjózában humoros felolvasásait, melyek szerzői éjlenekben és tapsokban is bőven részesültek. — A felolvasások eszméje és célja igen szép s — legalább a jelek azt mutatják — a mi közönségünk tud nemesebb dolgokért is lelkesülni: tehát kérjük a felolvasások mielőbbi folytatását.

— **Ordo diurnus** in Seminario Cleri jun. SS. Exercitiorum hiemalium observandus anno Domini 1891. Die Dominica, 20 decembris. Post meridiem: Hora 5. Silentium. Recollectio mentis. Hora $\frac{1}{6}$. In Sacello cantatur: „Veni S. Spiritus“. Exhortatio praeparatoria. Consignatio fructuum in musaeis. Hora $\frac{1}{2}$ 7. Rosarium de tempore, fine hujus cantatur: „Omni die.“ Hora 7. Sub coena legitur: „Lectiones in usum Cleri,“ dein visitatio Sanctissimi. Tempus liberum cum salutari occupatione. Hora $\frac{1}{2}$ 9. Preces vespertinae. Feria II., 21. decembris. Mane: Hora 5. Surgitur. $\frac{1}{2}$ 6. Preces matutinae. Meditatio: „De destinatione hominis christiani et Clerici.“ S. Missa. Consignatio fructuum. Hora $\frac{1}{2}$ 8. Tempus liberum. Hora 8. In musaeis legitur I. L. „Imitationis Christi.“ per h. $\frac{1}{4}$. Hora $\frac{1}{2}$ 9. In Sacello cantatur: „Könyörülj Istenem“, dein dicuntur Psalmi poenitentiales, Litaniae OO. SS. Hora $\frac{1}{4}$ 10. Examen conscientiae generale et particulare. Hora $\frac{1}{2}$ 10. Tempus liberum cum salutari occupatione. Hora 10. Meditatio: „De peccatis“. Consignatio fructuum. Hora $\frac{1}{2}$ 12. Tempus liberum. Hora $\frac{3}{4}$ 12. Legitur de Epist. S. Pauli ad Tim. I. Hora 12. Sub prandio legitur: „Lectiones in usum Cleri“. Visitatio Sanctissimi. Relaxatio mentis in silentio. Post meridiem: Hora 2 In Sacello cantatur „Tantum ergo,“ Litaniae de SS. Sacramentó. Occupatio salutaris. Hora 3. Consideratio: „De ordine.“ Consignatio fructuum. Hora $\frac{1}{4}$ 5. Tempus liberum. Hora $\frac{3}{4}$ 5. Legitur: „Imitatio Christi“ per h. $\frac{1}{4}$. Hora 5. Meditatio: „De morte.“ Consignatio fructuum. Reliqua ut beri. Feria III., die 22 decembris. Mane: Hora 5. Surgitur. Hora $\frac{1}{2}$ 6. Preces matutinae. Meditatio: „De iudiciis pro justis et contra improbos sententiis, earumque executione.“ S. Missa Consignatio fructuum. Hora $\frac{1}{2}$ 8. Tempus liberum. Hora 8. In musaeis legitur I. „Imitationis Cristi“ per h. $\frac{1}{4}$. Hora $\frac{1}{2}$ 9. In Sacello cantatur: „Könyörülj Istenem.“ dein dicuntur: Psalmi poenitent., Litan. OO. SS. Hora $\frac{1}{4}$ 10. Examen conscientiae generale et particulare. Hora $\frac{1}{2}$ 10 Tempus liberum cum salutari occupatione. Hora 10. Meditatio: „De filio prodigo.“ Consignatio fructuum. Hora $\frac{1}{2}$ 12. Tempus liberum.

Hora $\frac{3}{4}$ 12 Legitur de Epist. s. Pauli ad Tim. I. Hora 12. Sub prandio: „Lectiones in usum Cleri.“ Dein visitatio Sanctissimi. Relaxatio mentis in silentio. Post meridiem: Hora 2. In sacello cantatur: „Ob örök szeretet.“ Litanie de SS. Corde. Occupatio salutaris. Hora 3. Consideratio: „De pecuniis.“ Consignatio fructuum. Hora $\frac{1}{4}$ 5 Tempus liberum. Hora $\frac{3}{4}$ 4. Legit. „Imit. Christi“ per h. $\frac{1}{4}$ Hora 5. Meditatio: „De regno Christi.“ Reliqua ut heri. FERIA IV., die 23. decembris. Mane: Hora $\frac{1}{2}$ 5. Surgitur. Preces matut. Meditatio: „De desiderio adventus Domini.“ Hora $\frac{3}{4}$ 6. Itur ad ultim. Rorate. Hora $\frac{1}{2}$ 8. Consignatio fructuum. $\frac{1}{4}$ 9. In musaeis legit. I. „Imit. Christi.“ per h. $\frac{1}{4}$. Hora $\frac{1}{2}$ 9. In sacello cantatur: „Ments meg engem Úram“, dein Psalm. poenit., Litan. OO. SS. Hora 10 Incepit s. Confessio. Post meridiem: Hora 2. Continuatio Confessionis: dein salutaris occupatio. Hora 3. Meditatio: „De nativitate Domini.“ Consignatio fructuum. Hora $\frac{1}{2}$ 5. Legit. „Imit. Christi“ per h. $\frac{1}{4}$. Hora $\frac{3}{4}$ 5 Tempus liberum. Occupatio salutaris. Reliqua ut heri. FERIA V., die 24. decembris. Hora 5. Surgitur. $\frac{1}{6}$ Preces matut. Meditatio: „De gratiarum actione.“ Litan. de SS. altaris Sacramento. Praeparatio ad s. Communionem, quae erit in Ecclesia Cathedr. O. A. M. D. Gl. et. B. M. V. H.

— **Nyilvános köszönet.** Püspök Urunk Ő Nagyméltósága, kinek atyai jószívűsége sokszor fel záritotta az édes anyától korán el maradt négy gyermekem könnyeit; jelenleg ismét, hogy a Magyar-igeni róm. kath. kántortanítói állomásomat el foglalhassam 15 frt utazási költséget és megérkezésem után négy szekér szárazfűtőkegyeskedett részemre az igeni uradalmi erdőből adadni. A velem és gyermekeimmel oly sokszor éreztetett atyai gondozás arra int és készítet, hogy a legmélyebb fiai hódolatteljes köszönetemet e nagybeesü lap hasábján is nyilvánítsam. Ezt pedig a legnagyobb készséggel téve ezután is miként eddig nem szünöm meg kis gyermekeimmel együtt kérni a Mindenható Istent, hogy adja meg érte kegyelmes Főpásztorunknak azt a boldogító jutalmat, miről nekünk halandó embereknek még fogalmunk sincsen. Magyar Igenben 1891. dec. 16. Bartalis Lajos ktanító.

— **XIII. Leo pápa** f. hó 14-én megtartotta az előre hirdetett consistorium allocutióval, melyben az egyház kétféle, nyílt és vad, alattomos és képmutató ellenségeit lepeltte le az oct. 2-iki események alkalmából, kijelentve, hogy szigorúan ragaszkodik a IX. Pius által követett teljes souverain szabadsághoz s kivált Rómát visszakövetelő magatartásához. Azután püspököket praeconizált, köztük Magyarországnak számára egyszerre három érseket és 2 püspököt.

— **Fejedelmek szokásai.** Császár és királyi sarjakkal is megvannak egyéni szokásaik. A velszi herceg beszélgetés közben balszemével hunyorgat; fia, Edvard herceg ujjával minduntalan álla alá nyúl; Vilmos német császár erőlyesen podri bajuszát; Umberto olasz király gyöngyöden simogatja azt; a mi királyunk gyakran simítja szakálát; a czár kezével fejbubájához nyúl; a khedive bal lábát lóbálja; Mária Terézia főhercegnő, Károly Lajos főherceg neje, nem képes beszélni, hacsak bal halántéka fölött levő kis fürtöcskét nem huzgálja.

— **Hercegből jezsuita.** Az ötvenes évek óta nem történt még, hogy valamely római hercegi családnak ivadéka a papi pályára lépett volna. Az idén ennek a példáját is följegyezhetjük. Herceg Aldobrandini Hippolit november 8-án mint noviczius a jezsuitákhoz belépett. Érdekes, hogy e herceg édes anyja: Hunyady grófnő.

— **Az erdélyi róm. kath. irod. társulat pénztárába fizettek:** Both Ferencz, ptg. 1891-re 5 frt. Csiszér János, ptg. 1891-re 5 frt. Weisz József, ptg. 1891-re 5 frt. Kovács Ferencz, ptg. 1891-re 5 frt. Kovács Simon, ptg. 1891-re 5 frt. Rácz István, elf. 1891-re 1 frt. Bartis Géza, elf. 1891-re 1 frt. András Sándor, elf. 1892-re 1 frt. Bálint Sándor, elf. 1891-re 1 frt. Lukácsfy Manó, ptg. 1891-re 2 frt 50 kr. Pap Tamás, rtg. 1891-re 2 frt. Demeter Imre, rtg. 1891-re 2 frt. Szabó György, rtg. 1891-re 2 frt. Rettegi József, rtg. 1891-re 2 frt. Baka János, rtg. 1891-re 2 frt. Bartos Dénes, rtg. 1891-re 2 frt. Szabó Elek, rtg. 1891-re 2 frt. Bálint Ignác, elf. 1892-re 2 frt. Kiss János, rtg. 1891-re 2 frt. Schüller István, rtg. 1891-re 2 frt. Szánthó Victor, rtg. 1891-re 2 frt. Esztergár Gergely, rtg. 1891-re 2 frt. Pál Gergely, rtg. 1891-re 2 frt. Kedves Tamás, elf. 1891-re 4 frt. Tözsér László, rtg. 1890-re 2 frt. Pap Kajetán, elf. 1890-re 4 frt. Miske Gyula, ptg. 1890-re 5 frt. Tamás Dávid, ptg. 1890-re 5 frt. (Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Ft. P. L. P. V. H. — A legközelebbi választmányi gyűlésen el fogjuk intézni. Addig is — legalább az executiótól — teljesen nyugodt lehet. Öszinte tisztelet és szívélyes üdvözllet mindnyájoknak!

Nt. Sz. J. V. T. — Teljesen rendben van minden. Boldog ünneplést!

Kiadói üzenet:

Ftdő R. G. M.-Vásárhely. Felszólító levelező lap a hátralékok uraknak kivétel nélkül küldetett: azért nincs oka nehezteni. Társulatunk alapszabályai 7 §-a értelmében a tagdíjak minden év első három hónapja alatt befizetendők. Kívánságát azonban, ha le nem mondana róla, az alapszabályok 8 §-a II kikezdése értelmében az illető hely elé fogjuk terjeszteni. Reméljük, hogy nem csak laza kötelék fűzi Önt társulatunkhoz.

— **Pénztári üzenet:** Lapunk mai számához posta utalványokat esatoltunk s pedig első sorban azon mélyen tisztelt urak számára, kik előfizetéssel vagy tagdíjjal hátralékban vannak, másod sorban azon urak számára is kik ezen lapokat jövőben használni akarják. Kérjük az első sorban felemlített urakat, hogy ezen lapokat minél előbb használatba venni sziveskedjenek. Azon mélyen tisztelt urak pedig, kik az 1891 év végeig az előfizetést, illetve tagdíjat már befizették, sziveskedjenek ezen lapokat tetszésük szerint majd azután felhasználni.

Kiadja: Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat. Felelős szerkesztő: ZLAMAL AGOST.
Szerkesztőtársak: Dr. CSERNI BÉLA, KÓRÓDY PÉTER, VARGA SANDOR, VASS ALBERT.

Nyomatott Papp Györgynél a püsp. lyc. könyvnyomdában Gyulaféhérvárott.